Vývoj športu na území Slovenska - II. časť (1938 -1973)

Autor *Michal Bábela - Anton Gajdoš*
Vytvorené *06/05/2009 - 12:50*

V organizovaní telesnej výchovy a športu na Slovensku nastali výrazné zmeny 6. októbra 1938, keď ľudácky nacionalizmus nezniesol nič "československé". Dovtedajšie československé telovýchovné organizácie a športové zväzy sa premenovali na slovenské ako napr.: **Slovenský pästiarsky zväz**, **Slovenský ľahkoatletický amatérsky zväz**, **Slovenský futbalový zväz**, **Slovenský volejbalový a basketbalový zväz** (v r. 1942 sa **Slovenský volejbalový zväz** osamostatnil), **Klub slovenských turistov a lyžiarov,** atď.

Reprezentačné družstvo basketbalistov Slovenska, Bulharsko, 1942

[1]

Zľava: J. Černý, G. Herrmann, 2 bulharskí funkcionári, J. Chovan, P. Handzo,

J. Jedľovský - Matrac, M. Bobocký, D. Rolný, J. Osuský, L. Bratch, V. Karovič

Už v decembri v r. 1938 vláda schválila Hlinkovú gardu ako jedinú telovýchovnú a brannú organizáciu na Slovensku. Telovýchovné organizácie ako: Sokol, Orol, Junák, FPT, atď. boli rozpustené. Boli snahy včleniť športy do Hlinkovej gardy, ale športové zväzy si vybojovali relatívnu samostatnosť. Dobrá úroveň sa udržiavala vo futbale, napr. v ŠK Bratislava, FC Vrútky, v ľadovom hokeji a basketbale, lyžovaní, hlavne lyžiari OAP – **Daniel Šlachta**, **Tibor Lehocký**, **Elemír Nemeszeghy** a v stolnom tenise – **Max Marinko**, **František Tokár**.

Elemír Nemeszeghy **František Tokár**

K zvýšeniu kvality športovej výkonnosti slovenských športovcov výrazne prispelo založenie **Oddielu armádnych pretekárov – OAP** v r. 1941 pre vrcholových športovcov – vojakov.
Vzhľadom k tomu, že v r. 1940 sa mali konať zimné olympijské hry v Garmisch – Partenkirchene a

letné olympijské hry v Helsinkách, aj na Slovensku bola snaha o účasť na týchto hrách. Telovýchovní funkcionári vyvinuli značné úsilie o vznik **Slovenského olympijského výboru**, ktoré vyústilo v jeho založenie 18. 6. 1939. Prvým predsedom SOV bol zvolený **MUDr. Gejza Rehák**. Počas vojnových rokov však SOV nevyvíjal zvlášť výraznú činnosť v telovýchovnom hnutí. Po určitých administratívnych chybách zo strany funkcionárov SOV ako aj zo strany oficiálnych štátnych orgánov na Slovensku Povereníctvo vnútra rozhodlo o rozpustení SOV a tento oficiálny dokument funkcionári dostali 20. 09. 1947.

Mnohí slovenskí športovci a funkcionári sa nezmierili s klérofašistickým režimom a nebojácne sa zapojili do odboja a príprav **Slovenského národného povstania**, kde položili aj svoje životy. Medzi nich patrili: **Juraj Strelec**, **Ján Novák**, **Ján Raso**, **Štefan Morávka**, **Pavol Bílik**, **Ján Bezrouk**, **Ondrej Ondras**, **Pavol Mudroch**, **Ľudovít Hunor** a ďalší.

Po skončení 2. svetovej vojny v r. 1945 sa súčasne s obnovou hospodárskeho a kultúrneho života rozprúdilo i športové hnutie. Už 5. mája 1945 sa zišli zástupcovia najväčších telovýchovných a športových organizácií (FPT, COS, ZRTJ, Čs. športový výbor Junák), aby vydali vyhlásenie – **Zjednotením telesnej výchovy k budovaniu Československa**. Utvoril sa **Ústredný národný telovýchovný výbo**r (ÚNTV), ktorý mal na najvyššej úrovni zabezpečiť zjednotenie. Na Slovensku 27. augusta 1945 vznikol **Ústredný slovenský telovýchovný výbor**. Víťazstvo Demokratickej strany vo voľbách na Slovensku narušilo boj o zjednotenie telovýchovného hnutia. Konferencia zástupcov takmer všetkých slovenských športových zväzov, Sokola, RTJ, Zväzu slovenskej mládeže, ROH a Klubu slovenských turistov a lyžiarov – KSTL, konaná 3. júla 1946 zvolila prípravný výbor, ktorý mal pripraviť pôdu k utvoreniu **Československého telovýchovného zväzu**. Tento Československý telovýchovný zväz bol vytvorený 16. novembra 1946, v ktorom boli zastúpené existujúce telovýchovné organizácie a športové zväzy podľa počtu členov. Na jeseň 1947 na Slovensku nový Zbor povereníkov uznal Sokol za plnoprávny spolok, čím sa vytvorili podmienky pre jednotnú telovýchovnú organizáciu na úseku základnej telesnej výchovy. Športové zväzy a Klub slovenských turistov a lyžiarov koordinované Slovenskou ústrednou radou pokračovali vo svojej činnosti až do vyhlásenia zjednotenia telesnej výchovy a športu 31. 03. 1948. Tak vznikla **Jednotná telovýchovná organizácia** (JTO) **Sokol**.

Výrazné športové úspechy do roku 1948 zo slovenských športovcov dosiahli basketbalisti, keď **G. Herrmann**, **J. Bobocký**, **J. Křepela**, **J. Hluchý** boli členmi družstva ČSR, ktoré na **ME v Ženeve** v r. 1946 získali **titul majstra Európy**; boxer **Július Torma**, ktorý v r. 1947 na ME v Dubline získal **bronzovú medailu**; **majstrom sveta a Európy** v ľadovom hokeji v Prahe v r. 1947 sa stal **Ladislav Troják**; stolný tenista **František Tokár**, ktorý sa stal majstrom sveta v súťaží družstiev v r. 1947 – 1948 a ďalší.

Ladislav Troják

[2]

Slovenskí basketbalisti na ME 1946 , Ženeva

Zľava: Gustáv Herrmann, Miloš Bobocký, Ján Hluchý, Josef Křepela

[3]

Významným medzníkom v napredovaní telesnej výchovy a športu bolo **schválenie zákona o štátnej starostlivosti o telesnú výchovu a šport**, ktorý bol prijatý 14. júla 1949. Zriadil sa **Slovenský úrad pre telesnú výchovu a šport**, čím sa zabezpečovalo kvalitnejšie riadenie telovýchovnej činnosti, aj keď v niektorých prípadoch činnosť Jednotnej telovýchovnej organizácie –JTO Sokol bola ešte stále od štátnej odtrhnutá. Veľkým prínosom pre rozvoj telesnej výchovy a športu bolo zavedenie súťaží: o **Tyršov odznak zdatnosti**, **Športové hry robotníckej mládeže** v r. 1950 ai. Výrazne sa zlepšila starostlivosť a podpora výkonnostnému a vrcholovému športu. V r. 1948 vznikol **Armádny telocvičný klub v Prahe**, kde boli sústredení najlepší športovci i zo Slovenska, ktorí potom úspešne reprezentovali ČSR na OH, MS, ME. V období 1948 – 1952 slovenskí športovci sa neustále zlepšovali vo svojej výkonnosti, čoho dôkazom je aj účasť na OH a ZOH. Tak na ZOH 1948 v St. Moritzi sa zúčastnili: **S. Kovalčík** – beh na lyžiach, **V. Krajňák** a **D. Šlachta** – zjazdové lyžovanie a **L. Troják** – ľadový hokej.
Na OH 1948 v Londýne sa zúčastnili basketbalisti **J. Křepela** a **Z. Krenický**, boxer **J. Torma** tu získal **zlatú medailu**. Ružomberský rodák **Václav Čevona** v behu na 1500 m obsadil výborné **4. miesto**.

Július Torma

[4]

Na ZOH 1952 v Oslo sa v behu na lyžiach opäť zúčastnil **S. Kovalčík** a v hokejovom družstve bol **J. Záhoranský**. Najpočetnejšia časť výpravy zo Slovenska bola na OH 1952 v Helsinkách, keď počet členov bol 11. Najväčší úspech dosiahli: boxer **Ján Zachara** – **zlatá medaila**, zápasník **Mikuláš Athanasov** – **bronzová medaila**, gymnasta **Ferdinand Daniš** – vo finále na bradlách **5. miesto** a plavec finalista na 200 m prsia **Ľudovít Komadel**.

Ján Zachara

[5]

Plavci ČSR na OH, 1952. Zľava: L. Bačík, V. Skovajsa, Ľ. Komadel

[6]

Po OH 1952 vtedajšie vedenie štátu nebolo spokojné s dosahovanými výsledkami v oblasti telesnej výchovy a športu a tak v decembri 1952 zaviedlo **Jednotné štátne riadenie a kontrolu telesnej výchovy a športu**. Na Slovensku vznikol **Slovenský výbor pre telesnú výchovu a šport** pri Zbore povereníkov a národných výborov s ich príslušným telovýchovným aparátom. Utvorila sa nová organizačná štruktúra pre telesnú výchovu a šport, pre členov Revolučného odborového hnutia sa založili dobrovoľné športové organizácie ako napr.: **Lokomotíva**, **Slovan**, **Dynamo**, **Slávia**, **Spartak**, **Tatran** a i. Pod Ministerstvo obrany patril aj vrcholový šport a za týmto účelom bol utvorený **Ústredný dom armády** a **Posádkové domy armády**. Od r. 1953 do r. 1957 armádni športovci pretekali pod hlavičkou ÚDA – Ústredný dom armády. Po uzákonení jednotnej telesnej výchovy v r. 1957 sa začali v armádnej telesnej výchove realizovať "**vojenské telovýchovné jednoty**" (VTJ) a stanovil sa jednotný názov **Dukla** pre všetky vojenské športové kolektívy. Títo športovci už neboli sústredení len v Prahe, ale aj v iných mestách. V tom období sa zaviedol **odznak zdatnosti** pripravený k práci a obrane vlasti, **jednotná športová klasifikácia**, pre vzdelávanie kvalifikovaných pracovníkov .V oblasti telesnej výchovy a športu vznikol v roku 1953 v Prahe **Inštitút telesnej výchovy a športu**, na ktorom študovali i mnohí Slováci. Výchova telovýchovných kádrov ,učiteľov trénerov sa uskutočňovala na **Telovýchovnom ústave** pri Filozofickej fakulte UK (1939 - 1947), pri Pedagogickej fakulte UK do roku 1953 a neskôr ako Katedra telesnej výchovy pri Vysokej škole pedagagogickej (1953 - 1959).Ako prví učitelia na Vysokej škole pedagogickej v Bratislave pôsobili:**A.Kuchen, Fr. Sýkora, S. Gájer, I. Macák, J. Perútka, J. Šimonek, B. Rusina, J. Čechvala, J. Víťazka, J. Hrčka, X. Rovná**.

Zľava: J. Šimonek, B. Rusina, J. Čechvala

[7]

Sprava: K. Stráňai, Fr. Sýkora, B. Rusina, R. Rozim, I. Macák

[8]

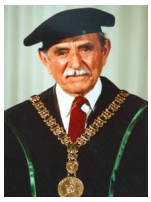
Xénia Rovná

[9]

V školskom roku 1958 - 59 sa z jednej katedry utvorili 3 katedry .Nová etapa vo výchove telovýchovných kádrov sa začala zriadením **Inštitútu telesnej výchovy a športu 5. augusta 1960**. Tento Inštitút bol premenovaný 6. januára 1965 na **Fakultu telesnej výchovy a športu UK**. Prvým dekanom ITVŠ bol prof. **RNDr. Karol Stráňai** (1960 - 63). Významným medzníkom pre rozvoj športu na Slovensku bol vznik Športových škôl dorastu a mládeže, kde mohli systematicky trénovať najtalentovanejší mladí športovci. Na OH 1956 v Melbourne zo Slovenska sa zúčastnilo 10 športovcov a najlepšie umiestnenie dosiahol kajakár **Ladislav Čepčiansky**, ktorý na 1000 m a 10 000 m obsadil **6. miesto**. Na ZOH 1956 boli len traja zo Slovenska: krasokorčuliar **Karol Divín** a hokejista **Ján Jendek**, ktorí obsadili **5. miesto** a slalomár **Vladimír Krajňák**.

Karol Stráňai - Prvý dekan Inštitútu telesnej výchovy a športu (ITVŠ)

Ladislav Čepčiansky

[10]

Ján Jendek

[11]

Štátne riadenie a kontrola telesnej výchovy a športu aj napriek značnému pokroku nesplnilo patričné očakávania a tak v júni 1956 sa prijalo rozhodnutie rozpracovať zásady pre vytvorenie jednotnej dobrovoľnej telovýchovnej organizácie. Už v decembri 1956 nový zákon o organizácii telesnej výchovy zrušil štátne orgány telesnej výchovy a športu a riadením telesnej výchovy a športu bola poverená **Jednotná dobrovoľná telovýchovná organizácia**. Táto organizácia na svojom ustanovujúcom zjazde 3. – 4. marca 1957 prijala názov **Československý zväz telesnej výchovy** (ČSZTV). Na zjazde sa schválil organizačný poriadok a zvolil Ústredný výbor, slovenský zjazd ČSZTV zvolil **Slovenský ústredný výbor**. Prvým predsedom sa stal **Richard Nejezchleb**.

Richard Nejezchleb

[12]

Vytýčili sa jednotlivé zásady na uskutočňovanie všetkej telesnej výchovy záväzné pre všetky organizácie a zložky. Vybudovali sa tri základné organizačné úseky pre činnosť: **základná telesná výchova** (neskôr základná a rekreačná telesná výchova), **športy** (športové hry) a **turistika**. Členská základňa v tomto období výrazne narástla, o čom svedčí fakt: v r. 1957 na Slovensku bolo 6068 športových oddielov s 139 063 členmi, v r. 1965 už bolo 7742 oddielov s 394 604 členmi! Zvyšovala sa kvalita telovýchovného procesu. V 50 – tych rokoch veľmi dobré výsledky dosahovali najmä športovci – vysokoškoláci, ktorí študovali, pracovali v Bratislave. Atléti UK a SVŠT Bratislava sa stali víťazmi Čs. pohára v r. 1954 – 1955. Boli to títo pretekári: prekážkar **D. Kocinger**, bežec na strednė vzdialenosti **P. Glesk**, diaľkár **S. Molnár**, diskár **A. Kormúth**, **majster ČSR** v r. 1950 a 1952, desaťbojár a skokan o žrdi **S. Štefkovič**, **V. Savčinský**, ktorý v období 1953 – 1957 **4 – krát prekonal slovenský rekord** v skoku do výšky (194 – 200 cm), **I. Veselský**, ktorý bol majster ČSR v prekážkovom behu na 110 m v r. 1955 - 1959, šprintér **M. Baránek** ,**A.Stachovičová** (diskárka a guliarka), **I.Takáč** (bežec 3000 m prek.) a ďalší. Taktiež plavci, ktorí boli pretekármi Slávia VŠ od r. 1956 a od r. 1962 Slávia UK patrili medzi najlepších v Československu. Boli to títo pretekári: **V. Skovajsa**, ktorý pretekal aj na OH 1952, **V. Hopka**, ktorý v r. 1961 vytvoril aj **európsky rekord** na 100 m motýlik, **M. Skupilová**, ktorá reprezentovala aj na OH 1956 a na ME 1958 v Budapešti získala **bronzovú medailu**, **P. Kurhajec**, **V. Svozil**, ktorý v r. 1957 prekonal **svetový rekord** na 100 m prsia a ďalší.

Alojz Kormúth

[13]

Marta Skupilová

[14]

A. Stachovičová **Ivan Takáč**

[15]

Pavol Glesk (vpredu)

[16]

Výborní boli aj **vodní pólisti** zo Slávia UK, ktorí boli nepretržite v r. 1954 – 1960 majstrami Československa. Medzi nimi boli: **A. Hudeček**, **J. Urban**, bratia **A. a I. Gerthofferovci**, **V. Černý, R. Šmarda**, bratia **M. a J. Schmuckovci**, **F. Danninger** a ďalší. Od 1962 mnoho rokov boli majstrami ČSSR vodní pólisti klubu **ČH Košice**. Medzi dlhoročné opory tohto družstva patrili: bratia **P.** a **L. Kalinkovci**, **R. Štoffan**, **L. Bottlík**, bratia **A. a K. Čopovci**, **P. Šalát**, **J. Lackner** a ďalší. Silným oddielom v Slávii VŠ bol **volejbalový oddiel**, keď v r. 1955 sem prestúpili **J. Perútka**, **I. Veselý** a **B. Golian**. Medzi vynikajúcich volejbalistov ďalej patrili i **Veselko**, **Hromada** a **Sinský**, ktorí sa v r. 1959 stali **akademickými majstrami sveta**.

Na OH 1960 v Ríme sa zúčastnilo 13 športovcov zo Slovenska a najväčší úspech tu dosiahol veslár **Pavel Schmidt** v dvojskife s **Václavom Kozákom**, keď získal **zlatú medailu**!

Zlatý dvojskif na OH 1960, Rím. Pavel Schmidt (vpredu) a Václav Kozák

[17]

Na ZOH 1960 vo Squaw Valley sa zúčastnili štyria pretekári zo Slovenska a cennú **striebornú medailu** tu získal krasokorčuliar **Karol Divín**.

Karol Divín

[18]

Na OH 1964 v Tokiu sa zo Slovenska zúčastnilo dovtedy najväčší počet pretekárov a to 17. V tejto výprave najväčší počet tvorilo **družstvo futbalistov**, ktorí vybojovali cennú **striebornú medailu**. Pritom kapitánom olympijského tímu bol rodák z Kysaku **Anton Urban**. Výborný výsledok dosiahli aj **volejbalisti**: **Bohumil Golian** a **Jozef Labuda**, ktorí vybojovali **striebornú medailu** a **gymnastka Mariana Krajčírová**, ktorá ako členka družstva získala tiež **striebornú medailu**!

Strieborné družstvo futbalistov ČSSR, OH 1964

[19]

Kapitán družstva Anton Urban (v drepe prvý vľavo)

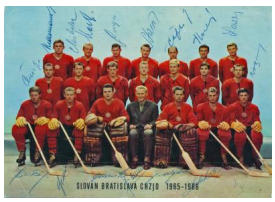
Družstvo volejbalistov ČSSR na OH 1964 v Tokiu. B. Golian (druhý sprava v stoji)

[20]

Na ZOH 1964 v Innsbrucku vo výprave bolo až 10 športovcov zo Slovenska. Najväčšie zastúpenie v družstve mali **hokejisti**: **Jozef Golonka**, **Vladimír Dzurilla**, **František Gregor**, ktorí získali **bronzovú medailu** a z ďalších pretekárov cenné umiestnenie dosiahol krasokorčuliar **Karol Divín** – 4.miesto.

Hokejisti TJ Slovan Bratislava CHZJD, 1965 – 1966

[21]

Horný rad zľava: V. Nedomanský, J. Walter, F. Gregor, J. Starší, J. Čapla, J. Olvecký (lekár), M. Lano

Stredný rad zľava: J. Černický, P. Michalec, J. Golonka, M. Mrukvia, K. Budovský, M. Kvasnica, J. Bogdan

Dolný rad zľava: J. Houška, I. Grandtner, V. Dzurilla, R. Jančuška (tréner), J. Jendek, V. Lukscheider, M. Kužela

V r. 1962 – 1966 vynikajúce výkony dosahovali **moderní päťbojári**, ktorí v tých rokoch boli nepretržite majstrami ČSSR. Boli to pretekári Slávia SVŠT Bratislava: **P. Kurhajec**, **Z. Polák, D. Pospech**, **I. Bazala**, **F. Pišút**, **I. Hromada**. Vynikajúce výkony podávali aj **volejbalistky Slávia UK** a to najmä v r. 1966 – 1968, kedy sa stali pod vedením trénera prof. **M. Rovného** majsterkami ČSSR. Medzi najlepšie hráčky patrili: **J. Bendeová**, **H. Mazúrová**, **M. Mališová**, **P. Štefková**, ktoré boli aj oporami reprezentácie ČSSR.

Družstvo volejbalistiek ČSSR na OH v Mexiku, 1968

[22]

Zľava v stoji: Hrádková, Široká, Bendeová, Štruncová, Šašková, Derflová, Vlasáková

V drepe zľava : Mifková, Poláková, Senecká, Pisarčíková, Štefková

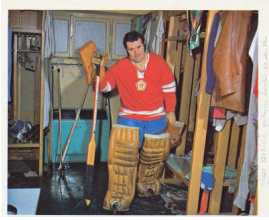
V r. 1965 - 1969 nastal výrazný pokles členskej základne, ktorý bol zastavený až v r. 1970, kedy nastal jej trvalý vzostup. Vrcholoví športovci na Slovensku v tej dobe zvýšili kvalitu tréningového procesu, čoho výsledkom bola aj účasť a výsledky na **OH 1968 v Mexiku**, kde sa zo Slovenska zúčastnilo až 25 športovcov!
Najlepší výsledok tu dosiahla opäť **Mariana Krajčírová**, ktorá ako členka družstva získala **striebornú medailu** a vo finále na preskoku obsadila 4. miesto. Volejbalista **Bohumil Golian** získal **bronzovú medailu**. Gymnasta **František Bočko** ako člen družstva sa umiestnil na 4. mieste. Atlét **Jozef Plachý** v behu na 800 m obsadil 5. miesto a **Mária Faithová** v skoku do výšky obsadila 6. miesto. Pekné 6. miesto vybojovali aj volejbalistky: **Júlia Bendeová**, **Hilda Mazúrová** a **Pavlína Šteffková**.

Bohumil Golian (vľavo)

[23]

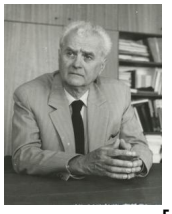
Na **ZOH 1968 v Grenoble** sa zúčastnilo sedem športovcov zo Slovenska. Tu najlepší výsledok dosiahli hokejisti: **Jozef Golonka** a **Vladimír Dzurilla**, ktorí získali **striebornú medailu** a pekné 4. miesto obsadil krasokorčuliar **Ondrej Nepela**.

Vladimír Dzurilla, ,,Hokejista Slovenska 20. storočia"

[24]

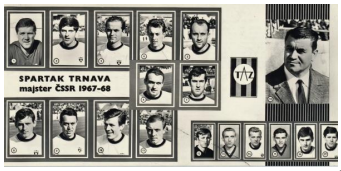
V r. 1969 vznikla nová **Slovenská telovýchovná organizácia** (STO), ktorej činnosť skončila v októbri 1973. Predsedom STO sa stal **Vladimír Černušák**.

Vladimír Černušák

[25]

V tomto období najpopulárnejším športom na Slovensku bol futbal. Vynikajúce výsledky dosiahli futbalisti **Slovan Bratislava**, ktorí sa stali víťazmi súťaže o **Pohár víťazov pohárov** v r. 1969 a v r. 1970 sa stali **majstrami republiky**. Majstrami ČSSR sa stali futbalisti klubu **Spartak Trnava** a to v r.: 1968, 1969, 1971, 1972 a 1973!

Spartak Trnava , majstri ČSSR, 1967-68

[26]

1-J. Geryk, 2-K. Dobiáš, 3-St. Jarábek, 4-J. Zlocha, 5-Vl. Hagar, 6- A.Hrušecký ,7- L.Kuna, 8-St. Martinkovič, 9- V. Švec, 10- J. Adamec, 11- D. Kabát, 12-Fr. Kozinka, 13-E. Brunovský, 14-J. Kravárik, 15-A. Farkaš, 16-V. Varadín, 17-A. Fandel, 18- A. Malatinský

Aj hádzanári zo Slovenska dosahovali dobré výsledky, veď napr. hádzanári **Tatran Prešov** sa stali majstrami ČSSR v r. 1969 a 1971, hádzanárky **Plastiky Nitra** boli majsterkami ČSSR v r. 1971 a 1972. Vynikajúce výkony podával v tej dobe krasokorčuliar, rodák z Bratislavy **Ondrej Nepela**, ktorý sa stal **4 – krát majstrom Európy** v r. 1969, 1970, 1971, 1972 , **3 – krát bol majstrom sveta** v r. 1971, 1972, 1973, avšak najväčší úspech dosiahol ako prvý slovenský športovec na **ZOH 1972 v Sappore**, kedy sa stal **olympijským víťazom!**
Na **OH 1972 v Mníchove** v olympijskej výprave bolo 21 slovenských športovcov. Najväčší úspech tu dosiahli **hádzanári**, ktorí získali **strieborné medaily**. Zo Slovenska to boli: **Vincent Lafko**, **Andrej Lukošík** a **Peter Pospíšil**. V atletickom sektore nám urobili najväčšiu radosť **Eva Juranová**, ktorá v skoku do diaľky obsadila **3. miesto**. Vzpierač **Ondrej Hekel** obsadil výborné 4. miesto a gymnastky **Mariana Krajčírová** a **Zdena Bujňáčková** s družstvom obsadili 5. miesto. Na **ZOH 1972 v Sappore** bolo 6 slovenských športovcov. Na týchto OH najväčší úspech dosiahol už spomínaný krasokorčuliar, olympijsky víťaz **Ondrej Nepela** a hokejisti Bratislavčania: **Vladimír Dzurilla** a **Rudolf Tajcnár**, ktorí získali **bronzové medaily**.

Ondrej Nepela, ,,Športovec storočia na Slovensku"

[27]

Výsledky našich športovcov na **OH 1972 v Mníchove** sa hodnotili ako neúspešné, čo malo za následok, že vtedajšie vedenie štátu spolu s telovýchovnými funkcionármi prehodnotili dovtedajší systém v telovýchovnom hnutí a najmä vo vrcholom športe. V novembri r. 1973 na IV. zjazde ČSZTV sa vytýčili "**Hlavné smery činnosti ČSZTV**", v ktorých sa určili dlhodobé úlohy rozvoja telesnej výchovy a športu. Pre zvýšenie výkonnosti vo vrcholovom športe sa vytvorili **útvary talentovanej mládeže**, **strediská vrcholového športu pri jednotlivých rezortných ministerstvách**. V školskom roku 1972/73 boli zriadené **športové školy**, **športové triedy pre mimoriadne pohybovo nadaných žiakov** – v Banskej Bystrici, Bratislave, Košiciach ai. Na konci r. 1977 bolo na Slovensku 109 športových tried s 3100 žiakmi v 7 druhoch športu a 186 školských športových stredísk so 7500 žiakmi v 14 druhoch športu! O tom, že tieto strediská mali veľký význam pre rozvoj

športu svedčia aj vynikajúce výsledky gymnastiek z Detvy, ktoré začínali v oddieli športovej gymnastiky pri ZŤS Detva v r. 1973. Najväčšiu zásluhu na vynikajúcich výsledkoch mladých detvianskych gymnastiek mali manželia **Viera** a **Ján Žifčákovci**. Už po krátkej dobe v r. 1977 najlepšia ich zverenkyňa – **Eva Marečková** (13- ročná) sa stala ako **najmladšia gymnastka v histórii ČSSR majsterkou republiky.** Táto gymnastka, tak ako aj jej spolucvičiaca **Jana Labáková**, na dlhé roky patrili medzi najlepšie gymnastky nielen u nás, ale aj na svete.

Eva Marečková
[18]

[28]

ZVUKOVÝ ZÁZNAM

Stručná história vývoja športu na území Slovenska (1862 - 2010)

Prejsť na: *Vývoj športu na území Slovenska - III.časť (1974 - 2010)* [29]

Vývoj športu na území Slovenska - I.časť (1862 - 1936) [30]

Použitá literatúra:

GAJDOŠ, A.: *Osobnosti slovenského športu 1896 - 2010*. Martin, 2010.

GAJDOŠ, A. - JAŠEK, Z.: *Športová gymnastika - HIstória a súčasnosť*. Bratislava, 1988.

GREXA, J. a kol.: *Olympijské hnutie na Slovensku (Od Atén po Atlantu).* Bratislava, 1996.

HAZUCHA, M.: *Prvý olympionik Alojz Szokol*. Banská Bystrica, 1996.

HAZUCHA, M.: *... úspešní 40 rokov.* Vojenské športové centrum Dukla Banská Bystrica, 2007.

KRŠÁK, P.: *Novoveké olympiády.* Bratislava, 1979.

KOZMA, J. a kol.: *Album slávnych športovcov*. Bratislava, 1990.

MRÁZ, I.: *Preslávili Slovensko*. Bratislava, 1990.

MITOŠINKA, J. a kol.: *História vybraných športových hier. Bratislava*, 1987.

PERÚTKA, J. a kol.: *Športy na Slovensku*. Bratislava, 1967.

PERÚTKA, J. a kol.: *Malá encyklopédia telesnej výchovy a športu na Slovensku.* Bratislava, 1980.

PERÚTKA, J.: *Dejiny telesnej výchovy a športu na Slovensku. Bratislava*, 1980.

Archívne pramene:

Archív Fakulty telesnej výchovy a športu UK, Bratislava.

Archív Múzea telesnej kultúry SR, Bratislava.

Archív Slovenského olympijského výboru, Bratislava.

Periodiká:

Šport, Štart, Tréner a cvičiteľ, Pravda, SME.

- Vznik a vývoj slovenského športu

URL adresa zdroja:
https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=content/v%C3%BDvoj-%C5%A1portu-na-%C3%BAzem%C3%AD-slovenska-ii-%C4%8Das%C5%A5-1938-1973

Odkazy:
[1] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/basket_1.jpg
[2] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/Image1-48_bearbeitet-1.jpg
[3] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/volejbal.jpg
[4] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/torma_bearbeitet-1.jpg
[5] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/zachara.jpg
[6] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/plavci.jpg
[7]
https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/rusina_simonek_cechvala.jpg
[8] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/sykora_macak.jpg
[9] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/x_rovna.jpg
[10] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/cepcianskz.jpg
[11] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/jendek.jpg
[12] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/nejezchleba.jpg
[13] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/Image2%3D20002_edited-1_1.jpg
[14] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/skupilova.jpg
[15] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/takac_vys.jpg
[16]
https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/Glesk+pavol+arlet0010.jpg
[17]
https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/Image10-11_bearbeitet-1_1.jpg
[18] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/divin_2.jpg
[19] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/urban+anton.jpg
[20] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/druzstvo_volejbalistov.jpg
[21]
https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/Image5-16_bearbeitet-1.jpg
[22] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/Image11-1.jpg
[23] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/golian_3.jpg
[24]
https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/Image4-18_bearbeitet-1.jpg

[25] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/cernusak.jpg
[26] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/Image1-46_bearbeitet-1_1.jpg
[27] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/nepela_2.jpg
[28] https://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=files/imagepicker/a/admin/Image1-47_bearbeitet-1.jpg
[29] http://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=content/v%C3%BDvoj-%C5%A1portu-na-%C3%BAzem%C3%AD-slovenska-iii-%C4%8Das%C5%A5-1974-2010
[30] http://www.sportency.sk/encyclopedy/?q=content/v%C3%BDvoj-%C5%A1portu-na-%C3%BAzem%C3%AD-slovenska-i-%C4%8Das%C5%A5-1862-1936-0